

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/5/2017
Identifikačné číslo spisu:	9513100009
Dátum vydania rozhodnutia:	05.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9513100009.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Aleny Šiškovéj, JUDr. Martina Bargela a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného N. K. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 5. novembra 2018 v Bratislave dovolania obvinených N. K. a S. C. podaných prostredníctvom obhajcov proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2014, sp. zn. 5 To 11/2013, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 18 ods.1 Trestného poriadku, § 21 ods.3 Trestného poriadku per analógiám trestná vec obvineného N. K., vedená na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 13/2017 a trestná vec obvineného S. C. vedená na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 5/2017 sa spájajú na spoločné prejednanie a rozhodnutie veci. Vec bude naďalej vedená pod sp. zn. 2 TdoV 5/2017.

II. Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolania obvinených N. K. a S. C. sa o d m i e t a j ú .

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 7. augusta 2013, č. k. PK-1T 2/2013-6299 uznal za vinných obvineného N. K. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. a v bode 5/ z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. a obvineného S. C. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bode 4/ z obzvlášť závažného zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c), § 141 písm. a) Tr. zák. a z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. a v bode 5/ z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

skutok č. 1/

obžalovaný N. K. a S. C.

v presne nezistenom období najneskôr od roku 2004, keď pôsobil v okrese I. ako ochrankár nebohého N. H. až do jeho smrti dňa 06.06.2004, v rámci zločineckej skupiny tzv. „I.“, obžalovaný N. K., prezývaný „I.“, hierarchicky zaradený v strednom článku riadenia tejto skupiny a v časti skupiny, podliehajúcej pod L. B., zadával minimálne do marca 2011 pokyny na páchanie trestnej činnosti s cieľom získania nelegálneho finančného a majetkového prospechu pre zločineckú skupinu „I.“, jemu podriadeným členom zločineckej skupiny, medzi nimi aj odsúdenému T. K., prezývanému T. alebo T., ktorý tieto pokyny ďalej tlmočil a ukladal ďalšiemu členovi zločineckej skupiny odsúdenému R. I., prezývanému R. a spolu riadili a koordinovali ďalej trestnú činnosť zločineckej skupiny najmä v oblasti Záhoria a na plnenie týchto pokynov odsúdení T. K. a R. I. určovali konkrétne postupy spáchania trestných činov a konkrétnych ľudí na ich spáchanie, ktorí patria do zločineckej skupiny ako členovia alebo sú pre zločineckú skupinu činní, medzi nimi od roku 2010 odsúdenému K. N., prezývanému N. a J. B., prezývanému S., podliehajúcimi pod odsúdeného R. I., obžalovanému S. C., prezývanému „J.“ a odsúdenému K. D., prezývanému D., podliehajúcimi pod odsúdeného T. K., s ktorými spáchali v regiónoch D. kraja, najmä v oblasti U., trestné činy v bodoch 3 až 5 obžaloby, pričom obžalovaný N. K. zadával pokyny v roku 2009 na spáchanie trestnej činnosti v prospech zločineckej skupiny tzv. „I.“ aj odsúdeným N. K. a C. I., ktorí boli za finančnú odmenu činní pre zločineckú skupinu trestnou činnosťou v skutku 2 obžaloby,

skutok č. 2/

obžalovaný N. K.

obžalovaný N. K. a odsúdený A. I. so vzájomne dohodnutým cieľom, že sa zmocnia peňažnej hotovosti v držbe poškodeného A. C., nar. XX.XX.XXXX, ktorý dlhoval peniaze odsúdenému A. I. a neodvádzal čiastku 20%, pochádzajúcu z trestnej činnosti vyššie postaveným členom zločineckej skupiny „I.“, naplánovali v presne nezistený deň v lete 2009 vykonanie zinscenovanej lúpeže, následne na dvoch stretnutiach, ktoré sa uskutočnili v presne nezistených dňoch v lete 2009 v období do 16.07.2009 na parkovisku pri obchodnom centre N. P. P. na C. XXX v D., vydal V. N. K., v rámci svojho hierarchického postavenia v zločineckej skupine „I.“, za prítomnosti členov zločineckej skupiny odsúdených T. K., N. D. a osôb činných pre túto zločineckú skupinu, konkrétne odsúdených N. K., C. I. a ďalších osôb, pokyn odsúdeným N. K. a C. I., aby sa zmocnili tašky s peniazmi, ktorá bude v dispozícii odsúdeného A. I. a ďalších osôb počas ich zinscenovaného obchodného stretnutia v reštaurácii Q. D. v obchodnom centre N. P. P., a to za použitia predstieraného násillia voči odsúdenému A. I. a reálneho násillia voči ďalším osobám prítomným na stretnutí a obžalovaný N. K. zabezpečil, aby sa zinscenované obchodné stretnutie konalo práve v reštaurácii Q. D. v obchodnom centre N. P. P., na základe čoho dňa 16.07.2009 v čase okolo 14.00 až 15.00 hod. odsúdení N. K. a C. I. a ďalší doposiaľ neustálený páchatel', po príchode na miesto zinscenovaného obchodného stretnutia odsúdeného A. I., O. C., nar. XX.XX.XXXX a ďalšej zatiaľ nezistenej osoby, na poschodí reštaurácie Q. D. fyzicky napadli O. C. tak, že ho bili rukami a po páde na zem aj kopali, najmä do oblasti hlavy a hrudníka a bezprostredne po tomto fyzickom útoku sa zmocnili kufríka s peňažnou hotovosťou vo výške minimálne 17.000,-Eur, ktorú na pokyn A. C. na predmetné stretnutie priniesol O. C., ako aj kľúča od vozidla, ktoré v tom čase používal O. C. a následne v ten istý deň kufrík s peňažnou hotovosťou prevzal odsúdený T. K. od odsúdeného C. I. pri obchodnom centre N. P. P. a odovzdal ho obžalovanému N. K., následne obžalovaný N. K. zaplatil na parkovisku pri W. K. v D. odsúdeným T. K. a A. I. bližšie nezistenú finančnú čiastku a na parkovisku pri obchodnom centre H. v D. na A. ulici odsúdeným N. K. a C. I. finančnú odmenu po 500,-Eur, pričom O. C. bol po fyzickom útoku ošetrovaný v Nemocnici akad. L. A. na Q. X v D. s početnými pomliaždeninami hlavy, sánky, v okolí oboch očí, tržnou rankou na uchu a povrchovým poranením hrudníka, ktoré si vyžiadali dobu liečenia do 14 dní,

skutok č. 3/

obžalovaný N. K.

členovia zločineckej skupiny „I.“, odsúdení T. K. a K. D., po dohode a rozdelení si úloh, vošli dňa 11.02.2011 približne o 11.15 hod. do posilňovne v rodinnom dome č. XX v obci J., okres K., kde prejavom záujmu o vozidlo zaparkované pred posilňovňou, patriace poškodenému W. Z., nar.

XX.XX.XXXX, bytom K., U. XX, vylákali poškodeného, aby vyšiel von na ulicu, tam ho chytili za ramená a priviedli ho proti jeho vôli k pristavenému motorovému vozidlu Škoda Fabia, EČ: D. XXXU., v ktorom ako vodič bol odsúdený R. I., prinútili ho sadnúť si do motorového vozidla na zadné sedadlo a odsúdení T. K. a K. D. si sadli k poškodenému z oboch strán, následne odsúdený R. I. vyšiel s vozidlom z J. smerom na S., kde po otázkach poškodeného, čo sa deje, ho všetci traja udierali do oblasti hlavy, následne na ceste z S. do Q. povedal odsúdený R. I. poškodenému, že mu podpálil auto, že skončil a že „viš, že odtiaľto sa už nevrátiš“, pričom poškodený odmietal, že mu vozidlo podpálil, následne na odľahlom mieste v lese medzi S. a Q. všetci traja páchatelia vytiahli poškodeného z vozidla a bili ho teleskopickým obuškom po rukách a prstoch, prikázali mu, aby si vyzliekol bundu a vybral veci z vreciek, prinútili ho kľaknúť si a kľáčiaceho ho všetci traja bili obuškom do brady, udierali päťami, boxerom a kopali najmä do oblasti hlavy, ktorú si poškodený kryl rukami a po tom, ako sa k uvedenému miestu blížilo nákladné vozidlo zn. Tatra, páchatelia od tohto násilného konania upustili, pričom poškodený sa v tejto chvíli pokúsil o neúspešný útek, následne ho opäť násilím vtiahli do vozidla, ktorým všetci pokračovali v jazde, pri ktorej odsúdený R. I. na ceste na I. vystúpil z vozidla, pričom povedal odsúdeným T. K. a K. D., že vedia, čo majú robiť a poškodenému, že keď pôjde na políciu, tak skončil, následne odsúdení T. K. a K. D. s poškodeným pokračovali v ceste do D. a počas celej cesty najmä odsúdený T. K. slovné nútil poškodeného, aby sa priznal k podpáleniu vozidla odsúdeného R. I. z K., že toto priznanie nahrajú do mobilného telefónu, aby splatil majiteľovi vozidla 10.000,-Eur a bude mať pokoj, čo poškodený odmietal a po príchode do D., v N. na H. ulici, v súčasnosti už v neexistujúcej predajni kúpil odsúdený K. D. poškodenému tričko zn. Benter a prikázal mu, aby sa prezliekol, aby na ňom neboli viditeľné následky násilia a následne odsúdení T. K. a K. D. vysadili poškodeného z vozidla v D. na autobusovej stanici K. R., pričom lekársnym vyšetrením poškodeného dňa 11.02.2011 vo večerných hodinách bolo u neho zistené povrchové poranenie vlasatej časti hlavy, otras mozgu, zmliaždenie pleca a ramena a zmliaždenie prsta, pričom následne odsúdení R. I. a T. K. určitú dobu čakali, či poškodený nahlási skutok na políciu a keďže poškodený tak neurobil, odsúdení R. I. a T. K. mali v pláne uložiť mu konkrétny termín, do ktorého má škodu zaplatiť, pričom čiastka 20% zo sumy mala byť v zmysle skupinou stanovených pravidiel odvedená hierarchicky vyššie postavenému obžalovanému N. K.,

skutok č. 4/

obžalovaný S. C.

odsúdení R. I., T. K., K. N., K. D., obžalovaný S. C. a J. B. na stretnutí v garáži patriacej W. H. v K. na C. XX, ako členovia zločineckej skupiny „I.“, naplánovali vykonanie trestného činu a rozdelili si úlohy a v rámci tejto dohody a rozdelenia úloh odsúdený T. K. zabezpečil účasť odsúdeného K. D. a obžalovaného S. C. na plánovanom skutku, odsúdený K. N. dňa 09.03.2011 vylákal prostredníctvom O. F. poškodeného T. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., kpt. S. W. XX, na stretnutie k pizzerii vo C. Q., okres K., kam sa poškodený dostavil dňa 09.03.2011 okolo 16.00 hod. na vozidle Škoda Octavia, EČ: D. v domnení, že ide zaplatiť za použité dámske náramkové hodinky zn. Breitling, ktoré mal v úmysle kúpiť od O. F., a ktoré už mal u seba, na mieste stretnutia vo C. Q. vozidlo čakajúceho poškodeného obkolesili odsúdení R. I., K. N., K. D., J. B. a obžalovaný S. C., ktorí sem prišli dvomi vozidlami Škoda Fabia, v úmysle okradnúť poškodeného, následne odsúdený R. I. poškodeného slovné prinútil presadnúť si na zadné sedadlo jeho vozidla a zároveň J. B. s odsúdeným K. N. a obžalovaným S. C. nastúpili do vozidla poškodeného, J. B. vozidlo odšoféroval na odľahlé miesto pri K., nazývané I., kam prišli zároveň aj odsúdení K. D. a R. I. na vozidlách Škoda Fabia, následne po vystúpení z vozidiel odsúdený R. I. poškodenému povedal „vylož všetko, čo máš pri sebe“ na čo poškodený vyložil 300,-Eur v hotovosti, následne odsúdení K. N., K. D. a J. B. poškodeného bili päťami, dlaňami a kopali ho do oblasti hlavy, rebier a rúk a potom, ako sa k tomuto miestu priblížilo iné, zatiaľ neustálené vozidlo, odsúdení R. I., K. N., K. D., obžalovaný S. C. a J. B. aj s poškodeným nasadli do vozidiel a presunuli sa na ďalšie odľahlé miesto v K. pri garáži, kde odsúdený R. I. povedal poškodenému „kľakni si, vieš, za čo to máš“, odsúdení K. N., K. D. a J. B. poškodeného opakovane udierali, aj za použitia teleskopických obuškov a odsúdení R. I., K. N., K. D., obžalovaný S. C. a J. B. sa zmocnili vecí poškodeného, nachádzajúcich sa v jeho vozidle, a to autonabíjačky značky Nokia, dvoch mobilných telefónov značky Nokia, dámskych náramkových hodín značky Breitling, nožíkov, paralyzéra a motorovej pily zn. McCulloch, následne si tieto veci, ako aj finančnú hotovosť medzi sebou podelili, pričom fyzickým útokom spôsobili T. R.

zranenia v oblasti tváre, hlavy, rúk a rebier, s ktorými však poškodený nevyhľadal lekárske ošetrovanie, pričom napadnutie poškodeného a zmocnenie sa jeho vecí odsúdení T. K. a R. I. neoznámili vyššie postavenému členovi skupiny „I.“ obžalovanému N. K. a následne odsúdený T. K. cez člena zločineckej skupiny „I.“ M. R. podával dohodnuté vysvetlenie, že R. I. si vybavoval účty s poškodeným kvôli tomu, že tento predával drogy jeho neteri,

skutok č. 5/

obžalovaní N. K. a S. C.

obžalovaný N. K. dal sebe podriadeným členom zločineckej skupiny „I.“ odsúdeným T. K. a R. I. dňa 18.03.2011 na stretnutí v hoteli S., bývalý názov P., v D. na A. XX, pokyn, aby bola udelená pokuta vo výške 3.000,-Eur poškodenému S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., R. XX, za to, že sa ako člen skupiny vyjadroval pred inými osobami, že pomocou kľúča na výherné automaty si zabezpečuje výhry na automatoch a robí to pre odsúdeného R. I., následne na splnenie tohto pokynu dohodli odsúdení T. K. a R. I. ďalší postup s cieľom získať uvedenú pokutu od S. D., spočívajúcu v zorganizovaní stretnutia poškodeného s odsúdenými T. K. a R. I. v herni hotela T. v K., na ktoré zabezpečil odsúdený T. K. účasť sebe podriadených členov zločineckej skupiny, odsúdeného K. D. a obžalovaného S. C., ako aj odsúdeného W. C. a odsúdený R. I. účasť sebe podriadeného člena zločineckej skupiny odsúdeného K. N. a v zmysle dohodnutého postupu odsúdený K. N. priviedol poškodeného na stretnutie do herne v hoteli T. v K. na U. X, a tam odsúdení R. I., T. K., K. N., K. D., W. C. a obžalovaný S. C. dňa 18.03.2011 v čase medzi 00.20 a 01.26 hod. násilím a hrozbou násilia nútili poškodeného, aby im odovzdal 1.500,-Eur, a to takým spôsobom, že odsúdený R. I. povedal poškodenému, že od neho žiada 1.500,-Eur ako pokutu za vyjadrenia, ktoré mal uviesť poškodený iným osobám o tom, že vykráda výherné automaty pre neho, na čo sa poškodený vyjadril, že uvedenú hotovosť nemá, po čom odsúdení R. I. a T. K. nútili poškodeného, aby sa požadovanú hotovosť pokúsil získať od svojej priateľky, ktorej poškodený viackrát zatelefonoval, ale príslub hotovosti nezískal, na čo ho odsúdený T. K., ktorý bol po jeho pravej strane, dvakrát udrel päťou do tváre a odsúdený K. D., ktorý bol po jeho ľavej strane, jedenkrát udrel päťou do oblasti líca a spánku, počas útoku na poškodeného sa odsúdený W. C. a obžalovaný S. C. postavili pred poškodeného, odsúdených T. K. a K. D. a súčasne medzi nich a vchod do miestnosti, v ktorej sedeli, aby poškodenému zabránili v možnosti útoku alebo odchodu z herne a aby demonštrovali silu skupiny, následne odsúdený T. K. dal pokyn k ukončeniu útoku na poškodeného a povedal mu, že uvedomuješ si, v akej si situácii, že poškodeného mali tak ako všetkých členov, že všade išli za poškodeného a bol jeden z nich a aby to poškodený neriešil inak, nech nie sú ďalšie konfrontácie, lebo už to nebude 1.500,-Eur ale 3.000,-Eur, potom sa odsúdený R. I. opýtal poškodeného, dokedy zabezpečí požadovanú hotovosť, poškodený uviedol, že do 14.00 hod., na čo mu odsúdený R. I. uviedol, že príde osobne pre peniaze a keď ho tam budú čakať policajti, tak sám poškodený dobre vie, ako to skončí, pričom ukázal na členov skupiny, odsúdených T. K., K. N., K. D., W. C. a obžalovaného S. C. a uviedol, že oni zostanú vonku a že poškodeného zabijú, ale že ak to prežije, tak on viac ako pol roka za poškodeného vo väzbe nebude a poškodený potom skape, lebo on osobne ho zabije a ďalej povedal poškodenému, rob tak, aby si nedošiel aj o frajerku, tak nikoho do toho nemotaj, po čom odsúdený T. K. dal pokyn odsúdenému K. N., aby poškodeného odviezol a ten ho potom z miesta stretnutia odviezol a následne 21.03.2011 vo večerných hodinách vyslal odsúdený R. I. odsúdeného K. N. na stretnutie s S. D., aby od neho prevzal dohodnutú pokutu vo výške 1.500,-Eur, pričom čiastka vo výške 20% vybratej sumy mala byť v zmysle skupinou stanovených pravidiel odvedená obžalovanému N. K..

Špecializovaný trestný súd za to uložil

obvinenému N. K. podľa § 186 ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. v spojení s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 23 (dvadsaťtri) rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia [§ 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák.] a podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na 3 (tri) roky;

obvinenému S. C. podľa § 189 ods. 4 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. v spojení s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť)

rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom strázenia [§ 48 ods. 4 Tr. zák.] a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Súd prvého stupňa ďalej uložil podľa § 83 ods. 1 písm. e) Tr. zák. zhabanie vecí špecifikovaných v rozsudku, ktorých vlastníkom sa podľa § 83 ods. 2 Tr. zák. stal štát a podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal obvineného N. K. na náhradu škody poškodenému A. C. vo výške 17 000,- € a poškodenej Dôvere, zdravotnej poisťovni, a s., vo výške 361,08 €. Poškodeného A. C. odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie (§ 288 ods. 2 Tr. por.).

Proti rozsudku podali obvinení N. K. a S. C. odvolania, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 27. marca 2014, sp. zn. 5 To 11/2013 podľa § 319 Tr. por. zamietol. Odvolací súd sa stotožnil s výrokmi o vine obvinených, keď pri jednotlivých skutkoch uviedol dôkazy preukazujúce správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. Špecializovaný trestný súd nepochybil ani pri ustálení právnej kvalifikácie, vo výrokoch o náhrade škody, zhabaní vecí a výroku o treste obvineného N. K.. Vo vzťahu k výroku o treste obvineného S. C. poukázal na nedôvodnosť použitia zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., pričom pochybenie nebolo možné napraviť pre nedostatok odvolania zo strany prokurátora.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podali obvinení N. K. a S. C. samostatné dovolania.

Obvinený S. C. podal dovolanie prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. Alexandry Karlíkovej, pričom dovolanie oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. e), písm. g), písm. i) Tr. por., teda s odôvodnením, že súd rozhodol v nezákonnom zložení, zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. obvinený uviedol, že konajúci sudcovia neboli nestranní, keďže už skôr rozhodovali o ostatných spoluobvinených vo vylúčených trestných veciach. V prvom samostatnom konaní vedenom proti R. I., K. N., K. D., W. C. pod sp. zn. PK-1T 36/2012 súd 19. decembra 2012 vydal rozsudok, v ktorom sa dovolateľ uvádza pri opise skutku ako spolupáchateľ. V tom čase bol dovolateľ iba obvineným, preto bolo porušené jeho právo na prezumpciu neviny. Totožný predmet skutku sa opakoval aj v rozsudkoch týkajúcich sa ostatných spoluobvinených. V tejto súvislosti vyjadril názor, že daní sudcovia mali byť po vydaní rozsudku v prvom samostatnom konaní vylúčení z rozhodovania o zvyšných obvinených, pretože sudca sa musí objektívne javiť ako nezaujatý. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Nešťák proti Slovenskej republike, Minelli proti Švajčiarsku, Ferrantelli a Santangelo proti Taliansku. Dovolaciemu súdu navrhol, aby vec prikázal iným sudcom súdu prvého stupňa, u ktorých neexistuje dôvodná obava z nedostatku nestrannosti.

V nadväznosti na vyššie uvedené namietol aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. s tým, že ak nie je nestranný čo i len jeden sudca zo senátu, nemožno celý senát považovať za zákonný v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Označovaním obvineného ako spolupáchateľa a člena zločineckej skupiny predtým, ako bolo o jeho vine právoplatne rozhodnuté, došlo k porušeniu jeho práva na prezumpciu neviny. Na podporu svojich argumentov upriamil pozornosť dovolacieho súdu na rozhodnutia ESLP vo veci Oberschlick proti Rakúsku, Pfeifer a Plankl proti Rakúsku. Zároveň súdu prvého stupňa vytkol, že neskúmal, či ako osoba blízka veku mladistvého nebol ovplyvnený postojom iných obvinených a následne mu nezohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa podľa obvineného naplnil nezákonným získaním dôkazov. V zápisnici o rekognícii ku skutku č. 5 (zväzok VI., č. l. 1744 a nasledujúce) abscentuje úplne a

dostatočné poučenie svedka - poškodeného S. D., jeho vyjadrenie k poučeniu, výzva na opísanie osoby a opis osoby, ktorú mal svedok - poškodený opoznávať, prítomnosť nezúčastnenej osoby, výber figurantov (fotografií) podobného veku alebo zovňajšku ako je obvinený, vykonanie rekognície „in natura“. Poškodený D. pri nahlasovaní trestného činu opísal osobu s prezývkou „J.“ odlišne od skutočného výzoru a veku obvineného. Pri rekognícii pritom bola použitá fotografia obvineného z prvého občianskeho preukazu, keď mal 14 - 15 rokov. Vzhľadom na prvotný opis páchatel'a s prezývkou „J.“ bolo vyšetrovanie skutku č. 5 vedené účelovo nesprávnym smerom, a to v neprospech obvineného. V zápisnici o rekognícii k skutku č. 4 (zväzok VIII, č. 1. 2273 a nasledujúce) absentovala výzva na opísanie osoby a opis osoby, ktorú mal poškodený Nagy opoznať, výber figurantov (fotografií) podobného veku alebo zovňajšku ako je obvinený, vykonanie rekognície „in natura“. Opis opoznáwanej osoby je podstatný pre možné vylúčenie podozrivej osoby z okruhu potenciálnych páchatel'ov. Absencia opisu môže však naopak viesť k nemožnosti preverenia, či svedok účelovo neoznačil inú osobu. Výkonanie rekognície „in natura“ má prednosť pred opoznávaním prostredníctvom fotografií z dôvodu širšieho rozsahu fyzických daností a prejavov (gestá, mimika, reč) oproti detailom tváre vo fotoalbumoch. Rekognícia je pritom neopakovateľným procesným úkonom, preto pre hodnovernosť tohto dôkazu je potrebné zabezpečiť všetky zákonné podmienky na jej vykonanie. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 24. februára 2015, sp. zn. 2 Tdo 1/2015. Obvinený ďalej namietol zápisnicu o vydaní vecí - 2 ks mobilných telefónov zn. NOKIA 6300 a zn. NOKIA 5530, ktoré boli podrobené znaleckému skúmaniu (znalecký posudok vo zv. XIV, č. 1. 3805 - 3905), nakoľko tieto veci neboli vydané dobrovoľne. Vo veciach nájdených pri vykonaní osobnej prehliadky obvineného po jeho zadržaní neboli mobilné telefóny. Obvinený nevidí zákonný dôvod, aby bol až po 4 hodinách od zadržania vyzvaný na dobrovoľné vydanie 2 ks mobilných telefónov, ktoré pri sebe nemal. Obvinený z obsahu trestného spisu nevie zistiť, akým spôsobom sa uvedené mobilné telefóny dostali do rúk polície. Zo zápisnice o dobrovoľnom vydaní vecí iba vyplýva, že polícia mu predložila predmetné mobilné telefóny, ktoré obvinený označil ako svoje a ktoré „údajne“ dobrovoľne vydal, hoci s nimi disponovala len polícia, nie obvinený. Obvinený bol pritom poučený o hrozbe uloženia poriadkovej pokuty v zmysle § 70 Tr. por., preto tiež nemohlo ísť o dobrovoľné vydanie vecí. Mobilné telefóny neboli odňaté, ani dobrovoľne vydané, preto ich polícia získala nezákonne, čím sekundárne znehodnotila ich znalecké skúmanie, ktoré nemôže byť podkladom pre rozhodnutie o vine obvineného. Rovnako namietol zápisnicu o dobrovoľnom vydaní mobilného telefónu zn. Samsung (znalecký posudok zv. XIV, č. 1. 3928 - 3950), keďže tento bol obvinenému odobratý pri osobnej prehliadke. Na druhý deň po zadržaní však bol vyzvaný na vydanie uvedeného mobilného telefónu napriek tomu, že v tom čase ho už mala v držbe polícia. Súčasne pri výzve na vydanie vecí nebol riadne poučený o svojich právach a povinnostiach, pričom výzva obsahovala určitý stupeň donucovania (hrozba uloženia pokuty). Tvrdenia podporil poukazom na rozsudok najvyššieho súdu zo 16. júna 2010, sp. zn. 5 Tdo 47/2010 a rozhodnutia EŠLP vo veci Funke proti Francúzsku, Heaney a McGinnes proti Írsku, Quinn proti Írsku (zákaz sebaobviňovania).

Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, a tým naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., vzhľadom obvinený v skutočnosti, že po oznámení zvoleného obhajcu JUDr. Alexandra Fila, že sa nemôže zúčastniť nariadených hlavných pojednávaní, súd ustanovil obvinenému náhradnú obhajkyňu Mgr. Čechovú, s ktorou obvinený nemal možnosť prebrať spôsobom obhajoby, keďže ho nekontaktovala. Preto jej obvinený listom z 27. mája 2013 vypovedal plnú moc a avizoval jej, že na najbližšom hlavnom pojednávaní požiada o zmenu obhajcu z dôvodu dlhodobého neplnenia si povinností. Na hlavnom pojednávaní konanom 29. mája 2013 podal obvinený súdu stanovisko. Súd rozhodol o neoslobodení náhradnej obhajkyne a pokračoval vo vedení hlavného pojednávania bez umožnenia porady s náhradnou obhajkyňou. Na predmetnom hlavnom pojednávaní sa pritom vykonávalo dokazovanie výsluchmi svedkov a poškodeného v súvislosti so skutkom č. 4, ktorého výpoveď mala významný vplyv na dôkaznú situáciu v neprospech obvineného. Nasledujúci deň sa konalo ďalšie hlavné pojednávanie za účasti náhradnej obhajkyne, ktorá stále nekontaktovala obvineného, kde bol vypočutý svedok R. I., o ktorého výpoveď sa opierala obžaloba proti obvinenému. Náhradná obhajkyňa vykonala návštevu obvineného až 31. mája 2013, a to v trvaní cca 1 hodiny. Na 3. - 6. júna 2013 boli vytyčené ďalšie hlavné pojednávania, kde boli vypočutí 10 svedkovia. Obvinený nepovažoval čas strávený s náhradnou obhajkyňou za dostatočný. Súd mal zohľadniť neplnenie si povinností zo

strany náhradnej obhajkyne a poskytnúť mu primeraný čas na zmenu obhajcu. V súvislosti s porušením svojho práva poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 8. októbra 2008, sp. zn. 6 Tdo 16/2008. Na záver upozornil na fakt, že mu poučenie o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností bolo predložené až 2. decembra 2015.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený namietol, že nebolo prihliadnuté na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák., keď v čase údajného spáchania skutkov mal 19 rokov, bol študentom a športovcom. Súdy nesprávne aplikovali ustanovenie § 37 písm. h), resp. § 41 ods. 2 Tr. zák., nakoľko ak je ukladaný trest s použitím § 41 ods. 2 Tr. zák., nemožno zároveň hodnotiť okolnosť, že obžalovaný spáchal viac trestných činov ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., pretože by došlo k dvojitému pričítaniu tej istej okolnosti a duplicitnému zvýšeniu trestnej sadzby odňatia slobody. V nadväznosti na to upriamil pozornosť dovolacieho súdu na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 104/2009. Podľa názoru obvineného bol naplnený uvedený dovolací dôvod aj odmietnutím vykonania dôkazov navrhnutých obhajobou - výsluchy svedkov C. H., S. N., pribratie znalca za účelom vyšetrenia duševného stavu svedka N..

Dovolaciemu súdu navrhol, aby vyslovil, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení, zrušil rozhodnutie ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopisy dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Možnosť reagovať využil poškodený D. a obvinený N. K..

Poškodený S. D. sa vyjadril, že nie je právne znalý. Ak ale bol vo veci porušený zákon, navrhol dovolanie prijať a namietané skutočnosti napraviť zákonným spôsobom.

Obvinený N. K. sa v plnom rozsahu stotožnil s dovolaním obvineného.

Obe vyjadrenia boli zaslané obvinenému a jeho obhajkyňi.

Dovolanie obvineného S. C. bolo najvyššiemu súdu doručené 21. marca 2017 a bola mu náhodným výberom pridelená spisová značka 2 TdoV 5/2017.

Obvinený N. K. oprel dovolanie podané prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Pavla Kurica o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., teda, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Obvinený argumentoval tým, že konajúci sudcovia neboli nestranní, keďže už skôr rozhodovali o ostatných spoluobvinených vo vylúčených trestných veciach, pričom v skutkových vetách rozhodnutí boli uvedené iniciály a prezývka obvineného ako spolupáchateľa. Senát tým prejedlikoval vinu obvineného, čo je neprípustný zásah do jeho práv. Z dôvodu rozhodovania v skorších trestných veciach mali byť daní sudcovia vylúčení, pretože sudca sa musí objektívne javiť ako nezaujatý. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie EŠLP vo veci Rojas Morales proti Taliansku, Ferrantelli a Santangelo proti Taliansku. Obvinený ďalej uviedol, že hodnovernosť výpovedí tzv. spolupracujúcich kajúcnikov je potrebné vyhodnotiť v súlade s inými skutočnosťami (ostatné výpovede, získané výhody, štádium trestného konania, kedy boli sprístupnené spisy). Kajúcnici začali spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní až po prisľube a oboznámení sa s obsahom dôkazov, preto mohli prispôbiť svoje výpovede dôkazným situáciám a vlastným potrebám. Vo vzťahu k obvinenému neboli verifikované obsahy výpovedí týchto svedkov a súd sa nezaoberal ani získanými výhodami. Súd v zásade vychádzal z

presumpcie pravdivosti výpovede tzv. kajúcnika a z presumpcie nepravdivosti tvrdení spochybňujúcich skutkovú verziu kajúcnika. Takýto spôsob hodnotenia dôkazov taktiež vyvoláva pochybnosť o nestrannosti senátu. Dovolaciemu súdu preto so zreteľom na námietku dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. s poukazom na ustanovenie § 31 Tr. por. navrhol, aby v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutým uznesením v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa bol porušený zákon v neprospech N. K., rozhodnutia zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopis dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Možnosť reagovať využil prokurátor a poškodený S. D..

Prokurátor vo svojom podaní poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, sp. zn. Tpj 11/2017. Dovolaciemu súdu preto navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora bolo následne zaslané obvinenému a jeho obhajcovi, ktorí na neho nereagovali.

Poškodený D. v podaní, doručenom dovolaciemu súdu za spisom, uviedol, že sa nemá k čomu vyjadriť, obvineného N. K. nepozná a od 14. mája 2008 do 28. decembra 2010 bol vo výkone väzby.

Dovolanie obvineného N. K. bolo najvyššiemu súdu predložené 17. októbra 2017 a bola mu náhodným výberom pridelená spisová značka 2 TdoV 13/2017.

Podľa § 18 ods. 1 Tr. por. o všetkých trestných činoch toho istého obvineného a proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia, sa môže vykonať spoločné konanie, ak to zrejme nebude brániť ukončeniu vecí v primeranej lehote.

Podľa § 21 ods. 3 Tr. por. ak sú podmienky spoločného konania, môže súd spojiť na spoločné prejednanie a rozhodnutie vecí, v ktorých boli podané samostatné obžaloby.

Spoločné konanie možno vykonávať o trestných činoch, ktoré spolu súvisia, a to subjektívne (v osobe) alebo objektívne (vo veciach), resp. v kombinácii oboch, ak to nebude brániť ukončeniu vecí v primeranej lehote. Cieľom je teda prejednať v jednom konaní všetky trestné činy toho istého obvineného, prípadne rozdielne súvisiace trestné činy rôznych obvinených najmä z hľadiska hospodárnosti, účelnosti a účinnosti trestného konania. Nakoľko obe dovolania boli pridelené tomu istému senátu a smerujú proti totožnému rozhodnutiu, dovolací súd na neverejnom zasadnutí v zmysle § 18 ods. 1 Tr. por. a § 21 ods. 3 Tr. por. per analogiam spojil trestné veci na spoločné prejednanie a rozhodnutie s tým, že ďalej bude vec vedená pod sp. zn. 2 TdoV 5/2017.

Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či majú podané dovolania všetky obsahové a formálne náležitosti, či sú prípustné, či boli podané oprávnenými osobami a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvinenými prostredníctvom obhajcov, teda osobami oprávnenými podľa § 369 ods. 2 písm. b), § 373 Tr. por., na Špecializovanom trestnom súde, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Pri posudzovaní včasnosti podania dovolania obvineného N. K. (obvinený prevzal uznesenie odvolacieho súdu 26. mája 2014 a dovolanie bolo podané 5. júna 2017) dovolací súd prihliadol na skutočnosť, že uznesenie odvolacieho súdu nebolo zaslané obhajcovi obvineného JUDr. Pavlovi Kuricovi, iba náhradným obhajcom (uvedené vyplýva aj z pokynu kancelárii na č. l. 6539). Vzhľadom na to, že obvinený je v dovolacom konaní zastúpený rovnakým obhajcom a

doručením uznesenia by začala pre obvineného a jeho obhajcu plynúť nová 3-ročná lehota na podanie dovolania, dovolací súd z dôvodu nadbytočnosti neodstraňoval uvedený nedostatok, ale vyhodnotil lehotu na podanie dovolania v prospech obvineného. Rovnaké pochybenie nastalo aj u obvineného S. C., avšak nemalo vplyv na včasnosť podania jeho dovolania. Dovolací súd ďalej zistil, že dovolania síce obsahujú odôvodnenie v zmysle ustanovenia § 374 Tr. por., ale je potrebné ich odmietnuť, pretože nie sú dôvodné.

Obvinení vzhľadli dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. v absencii nestrannosti konajúcich sudcov, keď v skutkových vetách rozhodnutí vo vylúčených trestných veciach o ostatných spoluobvinených boli uvedené iniciály a prezývky obvinených ako spolupáchateľov; v prejednaní viny a zaujatosti konajúcich sudcov z dôvodu skoršieho rozhodovania v tej istej trestnej veci. Obvinený S. C. použil obdobné námietky aj v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. Obvinený N. K. súčasne namietol hodnotnosť výpovedí tzv. spolupracujúcich kajúcnikov, nezaobranie sa získanými výhodami a jednostranné hodnotenie výpovedí kajúcnikov.

K tejto otázke zaujal najvyšší súd názor v bode A stanoviska prijatého na trestnoprávnom kolegiu 5. apríla 2017 pod sp. zn. Tpj 11/2017, uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 15/2017:

„A.

I. Prezumpcia nevinoty (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) sa týka osoby obvinenej v aktuálne vedenom trestnom konaní a nie je porušená, ak sa o účasti tohto obvineného na žalovanej trestnej činnosti znieňuje výrok alebo odôvodnenie skoršieho rozhodnutia súdu, ktorým bola odsúdená iná osoba;*) rovnako len voči odsúdenej osobe (alebo v inej modalite rozhodnutia podľa § 9 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku) je založená prekážka právoplatne rozhodnutej veci - v následne vedenom trestnom konaní teda môže byť stíhaná iná (ďalšia) osoba zo spáchania toho istého činu.**)

II. Súd schvaľuje dohodu o vine a treste bez vykonania dokazovania (ide o výnimku z pravidla podľa § 2 ods. 19 Trestného poriadku), pričom toto rozhodnutie vyvoláva v zmysle § 334 ods. 1 Trestného poriadku právne účinky len vo vzťahu k obvinenému. To primerane platí aj o prijatí vyhlásenia obvineného, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo vyhlásenia, že nepopiera spáchanie takého skutku podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku.

Ak súd následne rozhoduje o obžalobe podanej proti inému obvinenému (hoci zo spáchania činu pokrytého skôr schválenou dohodou) alebo o vine iného obvineného (hoci zo spáchania činu pokrytého skorším prijatím vyhlásenia o vine), vykonáva v tomto smere autonómne dokazovanie, bez akejkoľvek viazanosti skorším schválením dohody alebo prijatím vyhlásenia o vine a nemôže pri rozhodovaní vychádzať zo schválenej dohody alebo prijatého vyhlásenia.

III. Objektívny test nezaujatosti (jej vonkajšie zdanie) vo vzťahu k možným dôvodom vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku ("možno mať pochybnosť o nezaujatosti") sa týka hodnotenia z pohľadu vonkajšieho nestranného pozorovateľa, ktorý je však informovaný aspoň o základných kautelách používaného procesného postupu. Vo vzťahu k otázke prezumpcie nevinoty ide (aj) o okolnosti uvedené v bodoch I. a II.

IV. Sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o dohode o vine a treste, neporušil prezumpciu nevinoty (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) vo vzťahu k inej osobe, ktorá sa mala podľa skutkovej vety dohody a rozsudku podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku podieľať na trestnej činnosti obvineného; taký sudca nie je vylúčený podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z neskoršieho konania o obžalobe podanej proti dotknutej "inej osobe" (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní). Pravidlo uvedené v predchádzajúcej vete platí aj vo vzťahu k sudcovi, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o prijatí vyhlásenia obvineného o vine podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku a neskôr prejednávaná obžaloba sa týka inej osoby, ktorá sa mala podľa rozsudku vyhláseného na podklade naposledy označeného ustanovenia

podieľať na trestnej činnosti obvineného (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní).“

Stanovisko odkazuje na judikáty prijaté najvyšším súdom, a to R 30/1998 (*) a R 11/2010-II (**).

R 30/1998: „Ak sa viedlo spoločné konanie proti viacerým spolupáchateľom a neskôr došlo k vylúčeniu jedného alebo viacerých spolupáchateľov na samostatné konanie (§ 23 ods. 1 Tr. por.), nepôjde o prejudikovanie viny, ak súd v odsudzujúcom rozsudku, ktorý sa týka ďalších (nevylúčených) spolupáchateľov, v znení skutkovej vety uvedie vecnú súvislosť konania vylúčeného spolupáchateľa (doteraz neodsúdeného), s konaním ostatných spolupáchateľov.

Uvedená okolnosť nezakladá dôvod na vylúčenie sudcov, ktorí majú prerokovať vec proti vylúčenému spolupáchateľovi v zmysle § 30 ods. 1 Tr. por.“

R 11/2010-II: „Nepripustnosť trestného stíhania pre prekážku veci rozhodnutej „rei iudicatae“ sa viaže vždy na osobu obvineného pre ten istý skutok. Z tohto dôvodu prekážku „rei iudicatae“ môže vytvoriť len právoplatný rozsudok súdu alebo právoplatné rozhodnutie o zastavení trestného stíhania určitej konkrétnej osoby.“

Zo stanoviska teda plynie, že senát nemožno považovať za zaujatý iba z dôvodu schválenia dohody o vine a treste spoluobvineného vo vylúčenom konaní (s uvedením iného spoluobvineného, o ktorom sa vedie samostatné konanie, v skutkovej vete rozsudku), pretože pri schvaľovaní návrhu dohody o vine a treste súd nevykonáva dokazovanie, iba posudzuje predložený návrh v intenciách ustanovení § 331 a nasl. Tr. por. V prípade nezistenia dôvodov na odmietnutie návrhu (závažné porušenie procesných predpisov, najmä porušenie práva na obhajobu, alebo neprimeranosť navrhovanej dohody o vine a treste) a po kladnom zodpovedaní otázok zo strany obvineného súd zväži spravodlivosť návrhu dohody. Súd pritom môže rozhodovať len o skutku, jeho právnej kvalifikácii, primeranosti trestu, ochrannom opatrení a výroku o náhrade škody vo vzťahu k obvinenému, ktorého sa návrh dohody týka. Ak súd nemá k návrhu žiadne výhrady, dohodu o vine a treste schváli a potvrdí ju rozsudkom, ktorý verejne vyhlási. Rozsudok sa vzťahuje výlučne na odsúdeného, nie aj na iné osoby (napr. spoluobvineného), preto vo vzťahu k iným osobám si súd nemôže utvoriť názor o ich vine bez vykonania dokazovania. Aj keď súd zo skutkovej vety pozná súvislosti, za akých malo dôjsť k spáchaniu trestného činu, tieto nemôže zohľadniť v konaní proti iným osobám. Až na základe zákonne získaných dôkazov preukazujúcich bez akýchkoľvek pochybností vinu, by súd mohol iné osoby odsúdiť za konanie, ktorého sa mali dopustiť s osobou právoplatne odsúdenou na podklade schválenej dohody o vine a treste, inak by porušil zásadu prezumpcie neviny (§ 2 ods. 4 Tr. por.). Samotným rozhodovaním o návrhu na dohodu o vine a treste však konajúci sudcovia citovanú zásadu neporušujú. Obdobný záver vychádza aj z rozhodnutia najvyššieho súdu zo 4. júna 1998, sp. zn. Ndt 180/97, publikovanom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 30/1998. K bližšej argumentácii a k rozhodnutiam ESLP uvádzaným obvinenými si dovolací súd dovoľuje odkázať na podrobné odôvodnenie citovaného stanoviska.

Vo vzťahu k ďalším námietkam obvineného N. K. je potrebné zdôrazniť, že dovolací súd nie je oprávnený hodnotiť vykonané dôkazy. Zároveň námietky smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú žiaden dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

K porušeniu práva na obhajobu, a tým k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., malo dôjsť neakceptovaním návrhu obvineného S. C. na zmenu náhradnej obhajkyne, ktorá vykonávala jeho obhajobu v čase neprítomnosti JUDr. Fila.

Na úvod dovolací súd pripomína, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza

svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, 1. oddelenie vyšetrovania z 22. marca 2011, ČVS: PPZ-84/BOK-B-2011 bolo obvinenému S. C. (spolu s odsúdeným K. D.) vznesené obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. /skutok č. 5; zv. I, č. l. 9-11/. Vyšetrovateľka Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, oddelenie vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľka“) uznesením z 10. augusta 2011, ČVS: PPZ-214/BOK-B-2011 vznesla (okrem iných osôb) obvinenému obvinenie za zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i), § 140 písm. c) Tr. zák. a zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. /skutok č. 4; zv. I, č. l. 69-72/. Uznesením z 19. septembra 2011, ČVS: PPZ-84/BOK-B-2011 boli obe veci spojené na spoločné konanie s tým, že sa ďalej budú viesť pod ČVS: PPZ-84/BOK-B-2011 /zv. I, č. l. 105-109/. Následne vyšetrovateľka uznesením z 1. februára 2012, ČVS: PPZ-36/BOK-BA-2012 vznesla obvinenému (spolu s ďalšími osobami) obvinenie za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. /skutok č. 1; zv. I, č. l. 141-146/, ktoré uznesením z toho istého dňa spojila na spoločné konanie s trestnou vecou vedenou pod ČVS: PPZ-84/BOK-BA-2011 s tým, že pod touto spisovou značkou sa budú viesť v ďalšom konaní. Prípisom z 1. februára 2012 vyšetrovateľka oznámila obvinenému a jeho obhajcovi zmenu právnej kvalifikácie skutkov č. 4 a 5 s tým, že sa budú posudzovať ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. a obzvlášť závažný zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák., § 141 písm. a) Tr. zák. a obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. /zv. I, č. l. 201/. Povinná obhajoba však vznikla u obvineného skôr, a to nižšie uvedenými uzneseniami o vzatí do väzby.

Uznesením Okresného súdu Bratislava I z 24. marca 2011, sp. zn. 0Tp 147/2011 bol obvinený (spolu s ďalšími osobami) vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. Väzba začala plynúť dňom zadržania, t. j. 21. marca 2011 o 23.10 h /zv. II, č. l. 319-320/. Na základe sťažnosti obvineného S. C. Krajský súd v Bratislave uznesením z 5. apríla 2011, sp. zn. 3Tpo 26/2011 zrušil vo vzťahu k tomuto obvinenému napadnuté uznesenie a podľa § 79 ods. 2 Tr. por. ho prepustil z väzby na slobodu /zv. II, č. l. 321-324/.

Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo 14. augusta 2011, sp. zn. 0Tp 381/2011 bol obvinený S. C. vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. a väzba začala plynúť dňom zadržania, t. j. 11. augusta 2011 o 7.45 h /zv. III, č. l. 601-602/. Na základe sťažnosti obvineného Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. augusta 2011, sp. zn. 4Tpo 62/2011 zrušil napadnuté uznesenie a obvineného vzal do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. s tým, že sa mu započítala väzba dňom 11. augusta 2011 o 7.45 h /zv. III, č. l. 603-605 rub/.

Obvinený S. C. po zadržaní v trestnej veci pre skutok č. 5 do zápisnice o výsluchu zadržanej - podozrivej osoby vyhlásil, že si obhajcu zatiaľ nevolí a v prípade, že tak spraví, doloží do spisu plnú moc /zv. II, č. l. 295/. Na druhý deň, t. j. 23. marca 2011 si zvolil za svojho obhajcu Mgr. Richarda Paluša /zv. IV, č. l. 886/, ktorý bol prítomný na výsluchu obvineného pred rozhodovaním o jeho vzatí do väzby. Dňa 28. marca 2011 obvinený splnomocnil na svoje zastupovanie JUDr. Andreja Lehoťana /zv. IV, č. l. 887/, ktorý obvineného zastupoval aj v trestnej veci pre skutok č. 4, a to na základe plnej moci

z 15. augusta 2011, udelenej otcom obvineného /zv. IV, č. l. 888/. Dňa 13. februára 2012 splnomocnila matka obvineného na zastupovanie svojho syna v trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-84/BOK-B-2011 JUDr. Alexandra Fila /zv. IV, č. l. 890/. Prípisom doručeným Prezídiu policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava 22. februára 2012 obvinený oznámil vypovedanie plnej moci JUDr. Andrejovi Lehoťanovi a potvrdil splnomocnenie pre JUDr. Alexandra Fila /zv. IV, č. l. 889/. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na ďalšiu úhradu právneho zastúpenia obvinený požiadal žiadosťou z 22. februára 2013, doručenou Špecializovanému trestnému súdu 28. februára 2013, o ustanovenie obhajcu JUDr. Alexandra Fila /zv. XX, č. l. 5637/. Po súhlasnom vyjadrení JUDr. Fila predseda senátu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku podľa § 40 ods. 1 Tr. por. z dôvodov § 37 ods. 1 písm. a), písm. c) Tr. por. ustanovil obvinenému za obhajcu JUDr. Alexandra Fila /zv. XX, č. l. 5640-5641/. Na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby súd určil rozpis termínov hlavného pojednávania. Obhajca obvineného uviedol, že v niektorých pojednávacích dňoch bude mať kolíziu s úkonmi v iných trestných veciach a v termíne od 29. mája 2013 pravdepodobne do 14. júna 2013 bude v zahraničí. Súd preto 8. marca 2013 ustanovil obvinenému náhradnú obhajkyňu Mgr. Máriu Čechovú /zv. XX, č. l. 5691-5692/.

Obhajcovia pristupovali k obhajobe obvineného aktívne, zúčastňovali sa úkonov, resp. v prípade svojej neprítomnosti boli o nariadených úkonoch riadne upovedomení (uvedené sa týka najmä JUDr. Lehoťana), ako aj hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí, podávali návrhy a opravné prostriedky, teda dohliadali na uplatňovanie práv obvineného. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práv obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tejto súvislosti dovolací súd, ani napriek námietkam obvineného, pochybenia nezistil.

Ustanovená náhradná obhajkyňa prevzala rovnopis svojho ustanovenia 15. marca 2013. V dňoch 19. a 20. marca 2013 sa dostavila na súd prvého stupňa za účelom študovania spisu. Prvý deň preštudovala zväzky I - X, druhý deň zväzky XI - XXI (t. j. celý dovtedy vyhotovený spis), pričom požiadala o fotokópie niektorých listov v počte cca 70 strán /zv. XXI, č. l. 5730, 5731/. Na základe následných žiadostí boli obhajkyňi vyhotovené a zaslané fotokópie v rozsahu cca 106 strán /zv. XXI, č. l. 5790, 5903/. Náhradná obhajkyňa sa až na jednu výnimku zúčastnila všetkých hlavných pojednávaní, a to aj v čase prítomnosti obhajcu JUDr. Fila. Mala teda vedomosť o priebehu hlavného pojednávania a všetkých vykonaných úkonoch. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 29. mája 2013 /zv. XXI, č. l. 5879 rub/ pritom vyplýva, že otázku návštev konzultovala s JUDr. Filom a prebrala s ním aj stratégiu obhajoby. Počas hlavných pojednávaní požiadala súd o poradu s obvineným, resp. o nahliadnutie do spisu, pričom súd žiadostiam vyhovel /zv. XXI, č. l. 5894 rub, 5906 rub, 5953/. Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 6. júna 2013 (stále v neprítomnosti JUDr. Fila) náhradná obhajkyňa predniesla súdu návrh na prepustenie obvineného z väzby /zv. XXI, č. l. 5958/ a po negatívnom rozhodnutí podala v mene obvineného sťažnosť /zv. XXI, č. l. 5979-5982/. Napriek tomu, že obvineného navštívila v ústave na výkon väzby až 31. mája 2013, t. j. po 2 pojednávacích dňoch, dovolací súd nevzhliadol dôvod na konštatovanie porušenia práv obvineného (navyššie zásadným spôsobom). Náhradná obhajkyňa vykonávala obhajobu obvineného zodpovedne a v čo najlepšom záujme svojho klienta. V prípade, že svedkom, ktorí sa mali vyjadrovať ku skutkom kladeným obvinenému za vinu, nekládla otázky, na ich výpovede reagoval sám obvinený. Vo vzťahu k svedkovi - poškodenému R. (vypočutý na hlavnom pojednávaní konanom 29. mája 2013) pritom obvinený uviedol, že svedok iba potvrdil jeho nulovú angažovanosť pri skutku /zv. XXI, č. l. 5884 rub/, druhý svedok W. Z. obvineného nepoznal a vypovedal k inému skutku (iní svedkovia v ten deň neboli vypočutí). Svedkovi R. I. náhradná obhajkyňa kládla otázky pri skutku č. 1, k jeho výpovedi ku skutkom č. 4 a 5 sa vyjadril obvinený. Rovnako sa náhradná obhajkyňa zapájala do výsluchu svedkov vypočutých na hlavnom pojednávaní 3. - 6. júna 2013 (okrem svedkov, ktorí vypovedali k inému skutku, prípadne obvineného vôbec nepoznali).

V nadväznosti na námietky obvineného je ďalej potrebné zdôrazniť, že zmenou náhradného obhajcu nedisponuje obvinený, ale súd, ktorý ho ustanovil. Súd môže v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 Tr. por. per analogiam na žiadosť obvineného alebo náhradného obhajcu oslobodiť od povinnosti obhajovania náhradného obhajcu, a to zo závažných dôvodov (napr. dlhodobá choroba), prípadne, ak si náhradný

obhajca neplní svoje povinnosti. Súd nevyhodnotil návrh obvineného ako dôvodný, preto náhradnú obhajkyňu neoslobodil. Vo vzťahu k argumentácii obvineného o neumožnení zvolenia si náhradného obhajcu, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že JUDr. Filo nezastupoval obvineného na základe plnej moci, ale bol obvinenému ustanovený na jeho žiadosť z 22. februára 2013. Vzhľadom na avizovaný nedostatok finančných prostriedkov vyznieva námietka obvineného tendenčne.

Dovolací súd nepovažoval za relevantnú ani citáciu rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 16/2008. Predmetné rozhodnutie upravovalo problematiku zamietnutia návrhov na dokazovanie, spôsobilých privodiť zmenu dôkaznej situácie. Obvinený v dovolaní nešpecifikoval návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré mali byť podľa jeho názoru podstatné a boli mu zamietnuté. Dovolací súd zo spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa sa s predloženými návrhmi náhradnej obhajkyne (výsluch svedkov C. H., S. N., vyhotovenie znaleckého posudku na duševný stav svedka K. N.; zv. XXI, č. l. 6082) vyrovnal na hlavnom pojednávaní, keď návrhy zamietol /zv. XXI, č. l. 6116 rub/, ako aj v odôvodnení rozsudku (str. 42), kde podrobne rozviedol dôvody vedúce k zamietnutiu návrhov.

Z uvedeného nevyplýva, že by súd nižšieho stupňa postupoval v konaní v rozpore s právom obvineného na obhajobu. S jeho návrhmi na doplnenie dokazovania sa riadne vypořiadal a dal mu zrozumiteľným a jasným spôsobom odpoveď na otázku, prečo ich neakceptoval. Pokiaľ ide o nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania, treba konštatovať, že táto nemôže byť sama o sebe porušením práva na obhajobu. Súd, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne relevantné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné. Rovnako súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania.

K poučeniu o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností je nevyhnutné uviesť, že obvinený bol dňa 2. decembra 2015 nahliadať do utajovaných príloh. Pred predložením spisu bol predsedom senátu poučený v súlade s ustanovením § 35 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane utajovaných skutočností“) a bolo mu odovzdané Vyhlásenie o mlčanlivosti spolu so Záznamom o poučení o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností a možných dôsledkoch ich porušenia /zv. XXIV, č. l. 6638-6640/, ktoré vlastnoručne podpísal. Utajované prílohy, ako vyplýva z ich povahy, nie sú súčasťou spisu a teda bežne dostupné. Nahliadnutie do nich je možné len za splnenia podmienok uvedených v zákone o ochrane utajovaných skutočností. Jednou z podmienok je aj podpísanie vyhlásenia o mlčanlivosti a poučenie nahliadajúcej osoby. Poučovacia povinnosť je pritom spätá iba s daným úkonom a vzniká až pred samotným nahliadnutím. Prípadné skoršie poučenie by, aj s ohľadom na možnosť nedostavenia sa osoby, ktorej bolo nahliadnutie povolené, nemalo zmysel. Súčasne by takáto realizácia bola z dôvodu potreby podpisov poučujúcej osoby a poučovanej osoby spojená s ťažkosťami a zbytočnými nákladmi (napr. na doručovanie). Dovolaciemu súdu navyše nie je zrejmé, v čom v tejto súvislosti malo teda spočívať porušenie práva obvineného na obhajobu (obvinený námietku bližšie nerozviedol).

Obvinený ďalej uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., v rámci ktorého namieta procesné vady rekognície, nedobrovoľné vydanie mobilných telefónov a s tým súvisiaci zákaz sebaobviňovania.

Podľa § 371 ods. 4 veta prvá Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinený S. C. namieta nezákonnosť vykonanej rekognície a absenciu dobrovoľnosti pri vydaní mobilných telefónov až v dovolacom konaní. Obsah zápisníc (o rekognícii a vydaní vecí) a nadväzujúcich znaleckých posudkov nespochybňoval počas celého prípravného konania, ani konania pred súdmi nižšieho stupňa, pričom bol riadne zastúpený zvolenými alebo ustanovenými obhajcami Mgr. Richardom Palušom, JUDr. Andrejom Lehoťanom,

JUDr. Alexandrom Filom, resp. ustanovenou náhradnou obhajkyňou Mgr. Máriou Čechovou. Obhajca obvineného JUDr. Filo pritom nahliadol do zápisníc o rekogníciách, uskutočnených s poškodenými S. D. a T. R., 14. februára 2012, kedy požiadal aj o vyhotovenie ich fotokópií /zv. IV, č. l. 1244-1245/. Obvinenému S. C. bolo umožnené nahliadnuť do celého vyšetrovacieho spisu 7. decembra 2012 /zv. IV, č. l. 1303/ a následne 7. januára 2013 (v prítomnosti obhajcu) v rámci preštudovania vyšetrovacieho spisu pred podaním návrhu na podanie obžaloby /zv. XIX, č. l. 5490-5491/. Obvinený, resp. obhajoba mohla namietnuť zápisnice o rekogníciách, vydání vecí a nadväzujúce znalecké posudky aj počas hlavného pojednávania, na ktorom sa vykonávalo dokazovanie čítaním uvedených listín /zv. XXI, č. l. 5885, 5911 rub, 5912, 6013 rub/, pri prednese záverečných rečí alebo v odvolaní. Obvinený a jeho obhajcovia mali dostatočný časový priestor na vznesenie námietok, ktorý však nevyužili.

Nakol'ko obvinenému boli známe okolnosti realizácie rekognícií, ako aj spôsob, akým došlo k vydaniu mobilných telefónov, už v prípravnom konaní, pričom prípadnú nezákonnosť nenamietal najneskôr v odvolacom konaní, nemohol dovolací súd jeho námietky vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. akceptovať.

Obvinený v dovolaní uplatnil aj dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

Obvinenému bol ukladaný trest s použitím ustanovenia § 38 ods. 2 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. [viedol pred spáchaním trestného činu riadny život] a priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák. [spáchal viac trestných činov], a ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. [ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu]. Zmyslom ustanovení § 37 písm. h) Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák. je postihnúť spáchanie viacerých trestných činov (súbeh), a v dôsledku toho upraviť (sprísniť) trestnú sadzbu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. V prípade ukladania trestu za viaceré zločiny, resp. obzvlášť závažné zločiny (ako v prejednávanej trestnej veci), spáchané minimálne dvoma skutkami však dochádza ku kumulácii okolností podmienajúcej použitie vyššej trestnej sadzby s priťažujúcou okolnosťou. Dvojitému pričítaniu tej istej okolnosti však bráni ustanovenie § 38 ods. 1 Tr. zák. Rovnaký názor zaujal k tejto otázke aj najvyšší súd v druhej právnej vete stanoviska prijatom na trestnoprávnom kolégiu 14. júna 2010 pod sp. zn. Tpj 104/2009, uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 1/2011:

„Spáchanie zbiehajúceho sa trestného činu sa však v súlade so zásadou "ne bis in idem", vyjadrenou v § 38 ods. 1 Tr. zák. nepoužije ako priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., ak by išlo zároveň o

okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, pričom môže ísť aj o okolnosť podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 os. 2 Tr. zák.).“

Napriek tomu, že súd prvého stupňa pochybil, keď obvinenému dvakrát započítal spáchanie zločinu a obzvlášť závažných zločinov, ktorých aplikáciu v rozsudku ani neodôvodnil, dovolací súd nevzhliadol dôvod na zrušenie napadnutých rozhodnutí. Obvinenému bol ukladaný trest s použitím tzv. zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., pričom pre výšku mimoriadne zníženého trestu je rozhodujúca dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Trestný zákon v osobitnej časti stanovuje pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. (najprísnejší trestný čin) trestnú sadzbu v rozpätí 20 rokov až 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Zvýšenie hornej hranice o jednu tretinu v zmysle tzv. asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. preto neprihádzala do úvahy. Pokiaľ by súd prvého stupňa postupoval správne a neprihliadol na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., prevažovali by poľahčujúce okolnosti [§ 36 písm. j) Tr. zák. - viedol pred spáchaním trestného činu riadny život] v pomere 1:0. V zmysle ustanovenia § 38 ods. 3 Tr. zák. by sa potom znižovala horná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje taktiež na ustanovenie § 371 ods. 5 Tr. por., podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Vo vzťahu k neprihliadnutiu na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák. [spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých alebo ako osoba vo vyššom veku, ak táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť] je potrebné poznamenať, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. (R 18/2015).

Pokiaľ ide o námietky ohľadne odmietnutia vykonania dôkazov, tieto nespádajú pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pričom dovolací súd sa s nimi vyrovnal pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvinených N. K. a S. C. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. e), písm. g), písm. i) Tr. por., a preto najvyšší súd ich dovolania podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.